

Pucheroki i Herody - edycja 2011

Wielkie dziedzictwo w małych Herodzie

Samorząd Województwa Małopolskiego przyznał Stowarzyszeniu Rozwoju Gminy Zielonki pomoc finansową na realizację projektu pt. „Pucheroki i Herody – promocja zwyczajów ludowych Korony Północnego Krakowa”. Projekt otrzymał wsparcie finansowe w wysokości 24 973 złotych. O dofinansowanie wnioskowano w ramach małych projektów – działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Korona Północnego Krakowa. Umowę przyznającą pomoc podpisano 3 marca 2011 roku. **Przewidywane zakończenie projektu to czerwiec 2012 roku.**

Zamiarem realizatorów projektu jest, aby o Herodach „wiał uszysza”, czyli rozpowszechnienie wiedzy o tym zwyczaju i o grupach kolędniczych, które z zapałem od wielu lat kultywują podczas karnawału tradycję Herodów, m. in. podczas corocznego przeglądu grup kolędniczych w Zielonkach. XII Przegląd, który odbywa się 15 stycznia 2012 roku był okazją do zaprezentowania lalek – sympatycznych małych Herodów. Wyprodukowanie lalek przez miejscowych rzemieślników i artystów jest oczywiście dużego przedsięwzięcia, na które Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zielonki pozyskało grant w ramach tzw. małych projektów – „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Korona Północnego Krakowa z PROW 2007 - 2013.

Muzea Etnograficzne w kraju, a także inne instytucje promujące dziedzictwo narodowe w Polsce i za granicą, otrzymują kukielki – tych Herodów i wielkanocnych Pucheroczków, o których uszyszycie Państwo tu przed „wielkanocnymi”. Przygotowywany jest również folder przybliżający podkrakowskie zwyczaje wielkanocne i bożonarodzeniowe. Przed Wielkanocą odbędą się warsztaty dla uczniów przybliżające zwyczaj chodzenia po Pucherach. Impulsem do projektu było wykonanie pierwszych egzemplarzy lalki Pucheroka przez Centrum Kultury w Zielonkach w 2009 roku i kolejnych w roku 2010, a lalka ta została uznana za maskotkę gminy Zielonki. Teraz do czego? do niego mały Herod. Oba reprezentują tradycję dwóch najważniejszych „wielkanocnych” w polskiej tradycji. Choć wiele je różni, przecież to, że pochodzą z gminy Zielonki. Od momentu prezentacji poszły również w świat – stały się dla wszystkich sześciu grup kolędniczych obecnych na przeglądzie – powódrowały zatem do gmin: Limanowa, Maków Podhalański (województwo małopolskie) oraz gminy Milówka (województwo śląskie).

Warto wspomnieć, że swój prapremier figurki Heroda miały podczas Dnia Gminy Zielonki na Rynku Głównym w Krakowie 17 grudnia 2011 roku, gdzie cieszyły oko na stoisku promocyjnym gminy Zielonki. Figurki Pucheroka i Heroda zostały przekazane 15 października 2011 roku, podczas spotkania z okazji jubileuszu 5-lecia Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa, prezesowi Stowarzyszenia Piotrowi Adamczukowi, jako efekt jednego z pierwszych wybranych do dofinansowania przez Radę Stowarzyszenia KPK tzw. „małych projektów”.

Gratulacje w niedzielę 15 stycznia odebrały od razu na ręce wójta gminy Zielonki od władz powiatu krakowskiego, również obdarowanych Herodem – starosty powiatu Józefa Krzyworzeki oraz Tadeusza Nabagą – przewodniczącego Rady Powiatu Krakowskiego.

Wytoczone przez stolarza z Zielonek Tadeusza Nogiecia, ubrane przez siostrę Garlicy Murowanej Dorotę Król (twórczynię strojów dla Herodów z Trojanowic, nowo powstałej grupy kolędniczej z gminy Zielonki) oraz z twarzyczkami wymalowanymi przez artystkę plastikę Paulinę Dąbrowską – Dorotę mamy nadzieję podbiją serca wszystkich, a czyni to niech ugruntują pamięć o ludowym dziedzictwie, pięknej odrębności kulturowej naszego regionu i o gminie Zielonki.

Na tle zwyczajów kolędniczych Małopolski wyróżnia się praktykowany w powiecie krakowskim, a w gminach Korony Północnego Krakowa szczególnie, zwyczaj kolędowania Herodów. Polega on na odgrywaniu inscenizacji wydarzeń na dworze króla Heroda, gdy w Betlejem narodził się Syn Boży. W czasie przedstawienia obserwujemy reakcję władcy Judei na wieść o narodzeniu Mesjasza, jego okrutny rozkaz rzezi niewiniątek i karę za pychę i okrucieństwo. W „wielkanocnym” występie Turek, Ułan, Hetman, odwiedza go też „Wielki” i Diabeł, w odmianach do grupy dołączają Anioł i Koza.

Widowiska herodowe wprowadzają do obrędku kolędowego elementy teatru o treści opowiadającej o wydarzeniach biblijnych i teatru ludowego. Ujmująca jest umownie takiego teatru, w którym widzów nie razi, że poległ Ułan i pieśń nad swoim grobem. Inscenizacja dostosowuje się również do zastanych w domach warunków, integruje się scenicznie z kandydaturą gospodarstwem – choćby poprzez próbę marszałka o tron dla króla, którym może być

W ramach naszej strony stosujemy pliki cookies w celu świadczenia usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do Twoich indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień przeglądarki oznacza, że bierzesz udział w zbieraniu danych osobowych, które mogą być zamieszczane w Twoim urządzeniu. Korzystając ze strony wyrażasz zgodę na używanie cookie, zgodnie z aktualnymi ustawieniami przeglądarki.

wzi?te od gospodarza krzes?o, a nawet prosty taboret.

Rodow?d takich przedstawie? si?ga ?redniowiecznych misteri?w religijnych, kt?re odgrywane by?y w ko?cio?ach z okazji wi?kszych ?wi?t. Do Polski, jak podaj? ?ród?a, trafi?y jeszcze przed XIII wiekiem, gdy? w?adze ko?cielne wydawa?y niekiedy zakazy ich praktykowania. St?d przedstawienia przenios?y si? do wiosek. Pierwotne misterium, ca?o?ciowo obejmuj?ce wydarzenia zapisane w Biblii rozpad?y si? na kilka cz??ci, jedn? z nich, kt?ra przetrwa?a do dzi? dnia s? Herody. Dawniej chodzenie po kol?dzie z kr?lem Herodem nazywane by?o „przebierank?”. By?o na wsi szeroko praktykowane, ale nie posiada?o odleg?ej metryki, jak podaje w swoim opracowaniu „Herody” Zofia Cie?la – Reinfussowa. W wielu miejscach, kt?re dzi? s? pr??nymi o?rodkami kultywowania tego zwyczaju pojawi? si? on stosunkowo p?no, jak np. w Modlnicy, dopiero pocz?tkiem XX wieku.

Wa?nym momentem w zanikaniu Herod?w by?a I wojna ?wiatowa, kiedy to m??czy?ni i dorastaj?ca m?odzie? musieli i?? na wojn?. W czasie okupacji niemieckiej z kolei Niemcy zabraniali liczniejszych zgromadze?, w?adze komunistyczne te? wrogo odnosi?y si? do zespo??w kol?dniczych, bywa?o te? tak, ?e grupa dostawa?a pozwolenie na odgrywanie widowiska, ale tylko na dany rok i w obr?bie w?asnej wsi. Ale nie da?a rady wojna, ani pierwsza ani druga, i Herody pod Krakowem kol?duj?.

[Galeria zdj?? \[1\]](#)

Wi?cej o projekcie: [Pucheroki i Herody \[2\]](#)

Source URL: <https://srgz.zielonki.pl/aktualno%C5%9Bci/pucheroki-i-herody-edycja-2011>

Links

[1] <https://srgz.zielonki.pl/galerie/pucheroki-i-herody>

[2] <https://srgz.zielonki.pl/projekty/pucheroki-i-herody>